

Posudek diplomové práce

Jan Valenta: Sociologické aspekty překladových norem v právním prostředí
Vedoucí práce: Prof. PhDr. Jana Králová, CSc.

Autor si pro svoji diplomovou práci zvolil nesporně náročné téma – analyzovat stanovování a negociaci překladových norem v právním prostředí, zejména v advokátní kanceláři a na základě propojit teorii překladových norem se překladatelsko praxí. Cíl, který si vytkl, se mu podle mého názoru podařilo splnit. Pozitivně hodnotím zejména fakt, že do středu své pozornosti postavil jeden z faktorů, který bývá při analýze překladu v právním prostředí často opomíjen: překladatele a jejich klienty.

V teoretické části práce autor vymezuje právní překlad, vysvětluje pojem norem a podrobuje je kritice a značnou část věnuje stanovení metod výzkumu a jejich zdůvodnění. V této souvislosti hodnotím velmi pozitivně skutečnost, že jako základní metodu zvolil vzhledem ke komplexnosti náročnější cestu – výzkum kvalitativní. Jeho jednotlivé kroky jsou v teoretické části práce jasně definovány a autorovi se podařilo je beze zbytku naplnit.


Těžiště práce spočívá v empirické části. Autor zde konstatuje problémy vyplývající z potřeby vymezit pojem „překladatele právního textu“, a přesvědčivě zdůvodňuje svůj výběr zkoumaného vzorku populace jako překladatelů zaměstnaných v advokátních kancelářích. Na str. 37 – 39 pak vymezuje klíčová témata pro diskuse se jednotlivými respondenty. K přesvědčivosti diplomové práce přispívá rovněž pozornost, kterou autor věnoval popisu sběru dat a jejich interpretaci, k přehlednosti pak vytváření schémat (modelů), které potvrzují specifikum překládání a postavení překladatele ve zvolené oblasti.

Pozitivně hodnotím rovněž skromnost a střízlivost, s níž autor přistoupil k formulování svých závěrů. Nelze než souhlasit se jeho tvrzením, že by bylo vhodné výzkum dále rozšířit i na další účastníky komunikačního procesu v právním prostředí – právníky, klienty apod. Navíc metoda, která je v práci aplikována, je pro tento typ prací novátorská a jistě by bylo vhodné ji aplikovat i na další specifické obory překladové činnosti (jak připomíná autor na str. 94). Nesporně zajímavé je autorovo zjištění, že „v právním překladu je překladatel zproštěn odpovědnosti za výsledný text, přičemž toto zproštění nepřímo vyplývá ze zákona“ (str. 94). Od roviny deskriptivní tak autor dospívá i k rovině etické.

Součástí závěrů práce je i konstatování, že výsledky práce mohou pomoci překladatelům právních textů uvědomit si objektivní podmínky jejich práce a zaujmout určitý postoj“. Domnívám se však, že výsledky práce by bylo vhodné zpřístupnit i širší veřejnosti a zejména studentům oboru překladatelství a tlumočnictví a oborů příbuzných, kteří by se chtěli v oblasti právního překladu uplatnit.

Závěr: Diplomová práce J. Valenty se důstojně řadí mezi práce věnované překladu v právním prostředí a potvrzuje skutečnost, že na tento typ překladatelské profese nelze beze zbytku aplikovat „obecné“ teorie a schémata. Diplomovou práci považuji za nesporně zdařilou. Vysoce hodnotím také samostatnost, s jakou autor k práci přistupoval, a přínos práce nejen pokud jde o zjištěné skutečnosti, ale i v oblasti metodologie translatologických výzkumů. Práci předběžně hodnotím známkou **výborně** a po úspěšné obhajobě doporučuji její uznání jako práce **rigorózní**.

V Praze dne 29. 8. 2006


Prof. PhDr. Jana Králová, CSc.
vedoucí práce